

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียนใช้วิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน

ขั้นตอนที่ 3 เพื่อสร้างรูปแบบจำลองของการสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน

ขั้นตอนที่ 4 เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงแรม ผู้บริหารบริษัททัวร์ ผู้บริหารภาครัฐ จำนวน 120 แห่ง ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 26 แห่ง และมหาวิทยาลัยเอกชนจำนวน 23 แห่ง(กรุงเทพมหานคร) ที่เปิดสอนหลักสูตรอุตสาหกรรมบริการหรือเทียบเคียง รวมจำนวน 49 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 12,750 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงแรม ผู้บริหารบริษัททัวร์ ผู้บริหารภาครัฐ จำนวน 120 แห่ง ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 26 แห่ง และมหาวิทยาลัยเอกชนจำนวน 23 แห่ง (กรุงเทพมหานคร) ที่เปิดสอนหลักสูตรอุตสาหกรรมบริการหรือเทียบเคียง รวมจำนวน

49 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 1,913 คน (ใช้เกณฑ์ของขนาดประชากรกลุ่มตัวอย่างหลักหมื่น ใช้กลุ่มตัวอย่าง 15%)

1.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของการสร้างจิตความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการสร้างจิตความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มีมากที่สุด
4	หมายถึง	มีมาก
3	หมายถึง	มีปานกลาง
2	หมายถึง	มีน้อย
1	หมายถึง	มีน้อยที่สุด

1.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและการหาคุณภาพของแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบมาตราวัดประมาณค่า (Rating Scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวความคิดที่ได้จากขั้นตอนที่ 1
- 3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาตรวจสอบความถูกต้องและความชัดเจนในตัวคำถามและภาษาที่ใช้
- 4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้เทคนิคการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคำนิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปร (Index of Item – Variable Congruence: IVC)

4.1) นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาให้คะแนนความคิดเห็นของข้อคำถามแต่ละข้อ โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

+ 1 หมายถึง ข้อคำถามวัดได้ตรงตามค่านิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปร

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามค่านิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปร

- 1 หมายถึง ข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามค่านิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปร

4.2) นำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับค่านิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปร โดยใช้สูตร IVC

4.3) พิจารณาข้อที่มีค่า $IVC \geq 0.50$ เป็นข้อคำถามที่ใช้ได้

4.4) ถ้าข้อคำถามใดมีค่า IVC ต่ำกว่า 0.50 ข้อคำถามนั้นตัดออกไปหรือนำไปปรับปรุงแก้ไขใหม่

5) ปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน

6) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยง (Reliability) โดยการวิเคราะห์หาความเที่ยงตามวิธีของ Cronbach's Alpha Coefficient (Cronbach, 1970)

7) จัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถาม โดยส่งแบบสอบถามพร้อมคำชี้แจงด้วยตนเอง และกำหนดวันรับคืนแบบสอบถามโดยให้ส่งกลับทางไปรษณีย์ และได้รับกลับมาเป็นจำนวน 971 ชุด คิดเป็นร้อยละ 50.76

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้ ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน

เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาขั้นตอนที่ 1 แล้ว จะได้ทราบถึงสภาพและปัญหาการสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียนที่เกิดขึ้น หลังจากจึงนำมาสู่วัตถุประสงค์ขั้นตอนที่ 2 เพื่อค้นหาว่าปัจจัยใดเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับ

การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) กับผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อค้นหาปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและข้อเสนอแนะ

2.1 ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้จากผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจากภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียนจำนวน 30 คน โดยเลือกแบบเจาะจง(Purposive Sampling) ต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. บุคคลที่มีความเชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
2. บุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
3. บุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการหลักการบริหารเชิงกลยุทธ์และบริหารแบบมีส่วนร่วม

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) กับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อค้นหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียนที่เหมาะสม การศึกษาประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check List)

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและการหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์และการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 2) ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ตามกรอบแนวความคิดที่ได้จากการศึกษาเอกสาร
- 3) นำแบบสัมภาษณ์ตรวจสอบความถูกต้องและความชัดเจนในคำถามและภาษาที่ใช้

4) จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา(Content Analysis) เพื่ออธิบายเนื้อหาสาระของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างจิตความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการเพิ่มจิตความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียนอย่างมีหลักเกณฑ์มีระบบ

ขั้นตอนที่ 3 เพื่อสร้างรูปแบบจำลองของการสร้างจิตความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการเพิ่มจิตความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียนใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการจัดกลุ่มสนทนา(Focus group) เพื่อยืนยันรูปแบบจำลองมีความสอดคล้องเชิงประจักษ์

3.1 ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้จากผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการเพิ่มจิตความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียนจำนวน 10 คน ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการจัดกลุ่มสนทนา (Focus group) ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. บุคคลที่มีความเชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
2. บุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
3. บุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์และบริหารแบบมีส่วนร่วม

ขั้นตอนที่ 4 เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างจิตความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการเพิ่มจิตความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิจัยแบบวิจัยและพัฒนา

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร โรงแรม ผู้บริหารบริษัททัวร์ ผู้บริหารภาครัฐ จำนวน 120 แห่ง ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 26 แห่ง และมหาวิทยาลัยเอกชนจำนวน 23 แห่ง(กรุงเทพมหานคร) ที่เปิดสอนหลักสูตรอุตสาหกรรมบริการหรือเทียบเคียง รวมจำนวน 49 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 12,750 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงแรม ผู้บริหารบริษัททัวร์ ผู้บริหารภาครัฐ จำนวน 120 แห่ง ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 26 แห่ง และมหาวิทยาลัยเอกชนจำนวน 23 แห่ง(กรุงเทพมหานคร) ที่เปิดสอนหลักสูตรอุตสาหกรรมบริการหรือเทียบเคียง รวมจำนวน 49 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 1,913 คน (ใช้เกณฑ์ของขนาดประชากรกลุ่มตัวอย่างหลักหมื่น ใช้กลุ่มตัวอย่าง 15%)

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามรูปแบบการสร้างความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของการพัฒนารูปแบบการสร้างความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล LISREL ตามลำดับดังนี้

4.3.1 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3.2 ตรวจสอบความสอดคล้องของเพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างความสามารถของทรัพยากรมนุษย์สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ภูมิภาคอาเซียน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากดัชนีการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลดังนี้

- 1) ค่าไคสแควร์ (Chi-Square : χ^2)
- 2) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index : GFI)
- 3) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index :

AGFI

- 4) ดัชนีค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนของเศษ (Root Mean Squared

Residual : RMR)